

Oud Gouda

In deze serie brengen we samen met de Historische Vereniging Die Goude een stukje van de geschiedenis van Gouda in beeld.

Burgemeester Van Bergen IJzendoorn 1890 (foto SAMH).

Kleiwegpoort, Gijsbertus Johannes Verspuy, 1833 - 1862.

Van Bergen IJzendoorn, een burgemeester en zijn park

Van Bergen IJzendoorn was burgemeester van Gouda van 1864 tot zijn plotselinge dood in 1895. Hij was een actieve burgemeester in een periode waarin Gouda profiteerde van economische groei en van nieuwe spoor- en tramverbindingen. Bij zijn erfenis zat een geldbedrag van 40.000 gulden dat bestemd moest worden voor de aanleg van een park. In het testament stond "... eene som van veertigduizend gulden, om daarvoor aan te leggen eene wandelplaats op eenigen afstand van de bebouwde kom der Gemeente, die men van twee kanten kan bereiken, zoodat men niet langs denzelfden weg behoeft terug te keeren..."

De gemeenteraad koos in 1901 voor een parkontwerp van de firma Groenewegen. Het ontwerp was in de stijl van het Engelse landschap met grasvelden, bosjes, slingerpaden, vijvers en knuppelbruggetjes. In hetzelfde jaar pakte men het gebied tussen het station en de Winterdijk aan. Bij het toegangshek werden twee stenen leeuwen op zuilen gezet. Die leeuwen hadden gestaan bij de toegang van de brug over de singel naar de Kleiwegpoort.

IJsbaan

Op 15 juni 1902 werd het park geopend. De vijvers werden in de winter al snel in gebruik genomen als ijsbaan. Een groepje burgers

meende dat er voor toezicht en onderhoud van de ijsbaan gezorgd moest worden. De gemeente kreeg daarom in 1904 het verzoek om een Van Bergen-IJzendoorn IJclub te mogen oprichten met een betaald lidmaatschap. De sociaal-democraten waren van mening dat het park aan alle burgers gegeven was en daar hoorde geen contributie bij. De gemeenteraad besloot om de vijvers kosteloos ter beschikking te stellen aan de club maar dat een bijdrage niet verplicht mocht worden gesteld.

Bijzonder stukje natuur

In het park kwamen bomen te staan zoals de Kaukasische Vleugelnoot, de Moerascipres, de Valse Christusdoorn en de Arctische Schijnbeuk. Dat het park een bijzonder stukje natuur was, daar kwamen de vogels ook al snel achter. In een verslag van de Goudse Ornithologische club uit 1927 bleek, dat de vogelaars zanglijsters, merels, kool- en pimpelmezen, spreeuwen, maar ook grauwe vliegenvangers en soms winterkoninkjes, tijftjafs en een jaar daarvoor ook nog de kleine karekiet hadden gezien. Het 'Nieuwe Park', het deel tussen de

Toegangshek tot het park (foto Nico J. Boerboom).

Winterdijk en Nieuwe Gouwe Oostzijde, werd in 1910 aangelegd. Het park kreeg een symmetrisch uiterlijk. Beide parken zijn nog steeds een bezoekje waard, ook al zal men er jammer genoeg de kleine karekiet niet meer zien en is er in de winter weinig sprake van ijs.

IJspret in het Van Bergen IJzendoornpark 1910 (foto SAMH).

Bijzondere bomen, vijvers en knuppelbruggetjes (foto Nico J. Boerboom).

Het nieuwe park met de herplaatste zonnwijzer (foto Nico J. Boerboom).